

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Inrichting repressieve brandweezorg

Regiobeeld 03 - Drenthe

Inhoudsopgave

1	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
1.1	Opkomsttijden	4
1.2	Samenstelling basisbrandweereenheden	6
1.3	Beschikbaarheid personeel	7
2	Inleiding	8
2.1	Inrichting van de repressieve brandweezorg	8
2.2	Opbouw van het regiobeeld	9
2.3	Beschrijving van de brandweer Drenthe	9
3	Beoordeling van de regio	11
3.1	Opkomsttijden	11
3.1.1	Inleiding	11
3.1.2	Beoordeling op de toetspunten	12
3.2	Samenstelling van basisbrandweereenheden	18
3.2.1	Inleiding	18
3.2.2	Beoordeling op de toetspunten	18
3.3	Beschikbaarheid brandweerpersoneel	23
3.3.1	Inleiding	23
3.3.2	Bevindingen op de toetspunten	23
I	Bijlagen	
	Enquête brandweerpersoneel	26
II	Afkortingen	28

1

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: Inspectie JenV) onderzocht van september 2016 tot en met mei 2017 in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie JenV spitste dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

De bevindingen uit het onderzoek zijn afgezet tegen de negentien toetspunten uit het toetsingskader dat de Inspectie heeft opgesteld op basis van de wet- en regelgeving (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

In dit regiobeeld geeft de Inspectie weer in hoeverre de veiligheidsregio Drenthe voldoet aan de toetspunten en daarmee aan de wet- en regelgeving. Dit levert het voorliggende beeld op.

1.1 Opkomsttijden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp acht toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel a. Toetspunten opkomsttijden

Toetspunt	Deelonderwerp
1	Actueel dekkingsplan
2	Actueel brandrisicoprofiel
3	Overzicht berekende opkomsttijden
4	Overzicht berekende overschrijdingen
5	Bestuursbesluit over opkomsttijden
6	Overzicht feitelijke opkomsttijden
7	Analyse feitelijke opkomsttijden
8	Verbetervoorstellen aan bestuur

De veiligheidsregio Drenthe beschikt over een dekkingsplan dat begin 2014 is goedgekeurd en daarmee niet ouder is dan 4 jaar. Het brandrisicoprofiel met daarin de onderscheidene objecten in de regio maakt onderdeel uit van dit dekkingsplan.

Het brandrisicoprofiel bevat overzichten van locaties en objecten. De markante objecten¹ en hun risico's worden in het dekkingsplan en het brandrisicoprofiel niet benoemd of expliciet gemaakt, hoewel deze objecten wel allemaal in beeld zijn bij de regio. De regio monitort wel de veranderingen in het brandrisicoprofiel.

Het dekkingsplan bevat overzichten van de situering van brandweerposten en de berekende opkomsttijden van de basisbrandweereenheden vanuit die posten. De regio beschikt over deze overzichten voor de regio als geheel, maar ook per gemeente, zowel grafisch als in de vorm van matrixen.

Gelet op het landelijk karakter van de veiligheidsregio is het onmogelijk voor de brandweer Drenthe om bij een belangrijk deel van de objecten te voldoen aan de tijdnormen van het Besluit veiligheidsregio's (hierna: Bvr). Het bestuur van de veiligheidsregio accepteert de berekende overschrijdingen hierop en komt aan de hand van de Handreiking van de minister tot een op de regionale situatie toegesneden motivering van dit besluit.

De regio verstrekt het bestuur periodiek bestuursrapportages met overzichten van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen om tot een gewenst veiligheidsniveau te komen. Daarnaast registreert de regio de overschrijdingen van de berekende opkomsttijden. In de analyse daarvan kijkt de regio vooral naar 'het verhaal achter de overschrijding' in plaats van alleen naar de cijfers.

¹ De term 'Markante objecten' is genoemd in de Handreiking van de minister van Veiligheid en Justitie en bevat in elk geval de inrichtingen die onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen vallen en de inrichtingen die gebruiksvergunning plichtig zijn.

De regio bespreekt de opkomsttijden en ontwikkelingen daarin regelmatig met het bestuur. Dit heeft nog geen aanleiding gegeven om concrete voorstellen tot aanpassing/verbetering aan het bestuur voor te leggen.

Conclusie

De veiligheidsregio Drenthe voldoet aan de toetspunten 1, 3, 4, 6 en 7. Op de toetspunten 2 (actueel brandrisicoprofiel) en 5 (bestuursbesluit over opkomsttijden) kan de regio zich nog verbeteren door de 'markante objecten' daarin nadrukkelijk te betrekken. De Inspectie laat toetspunt 8 (verbetervoorstellen aan bestuur) buiten beschouwing omdat de regio geen verbetervoorstellen aan het bestuur heeft voorgelegd.

Aanbevelingen

- Benoem in het risicoprofiel expliciet de markante objecten met hun risico's.
- Betrek in het besluit om de overschrijdingen te accepteren de markante objecten en de maatregelen die daarbij eventueel zijn genomen om de risico's te beperken.

1.2 Samenstelling basisbrandweereenheden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp zeven toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel b. Toetspunten samenstelling basisbrandweereenheden

Toetspunt	Deelonderwerp
9	Besluit over samenstelling basisbrandweereenheden
10	Borgen niveau van brandweezorg
11	Borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel
12	Borgen interregionale bijstand
13	Inzicht in bereikte effecten
14	Analyse van bereikte effecten
15	Besluit tot verbetering

Het bestuur van de regio heeft besloten tot een proef met een afwijkende voertuigbezetting (een vier- of vijfkoppige bemanning) voor kleinere incidenten met een beperkt risico. De ondernemingsraad heeft positief ingestemd met deze proef.

De regio voert de proef uit met een zespersoons-bemanning, waarvan er vier worden ingezet. Hiermee zorgt de regio ervoor dat het veiligheidsniveau van de burger niet wordt aangetast, immers de potentiële slagkracht van de brandweereenheid blijft gelijk. Daarmee waarborgt de regio ook de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel.

De regio heeft voor de proef een plan van aanpak opgesteld. Momenteel bevindt de regio zich in de eerste fase, het ervaren van de (on)mogelijkheden van een inzet met minder dan zes mensen en de daarbij optredende risico's. De regio brengt per uitruk deze ervaringen in beeld. De afspraak met het bestuur is dat een volgende fase in de proef pas mag worden gestart na analyse van de resultaten uit de eerdere fase.

De toepassing van een afwijkende voertuigbezetting doet geen afbreuk aan het kunnen leveren van interregionale bijstand. Met 40 beschikbare tankautosputten kan de regio hieraan in ruime mate voldoen.

Conclusies

De veiligheidsregio Drenthe voldoet aan de toetspunten 9, 10, 11, 12 en 13. De toetspunten 14 (analyse van bereikte effecten) en 15 (besluit tot verbetering) kunnen momenteel nog niet worden beoordeeld, doordat de proef met de afwijkende voertuigbezetting zich nog niet is afgerond.

Aanbevelingen

- Voer het Plan van Aanpak dat is opgesteld op basis van de algemene risico-inventarisatie en -evaluatie voortvarend uit.

1.3 Beschikbaarheid personeel

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op de toetspunten van dit onderwerp.

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp vier toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel c. Toetspunten beschikbaarheid personeel

Toetspunt	Deelonderwerp
16	Inzicht in beschikbaarheid op korte en langere termijn
17	Maatregelen bij (dreigende) tekorten
18	Analyse beschikbaarheid
19	Bestuursinformatie over beschikbaarheid

De veiligheidsregio Drenthe heeft inzicht in de beschikbaarheid van brandweermensen op de korte en lange termijn. Voor de korte termijn is de verantwoordelijkheid daarvoor belegd bij de postchefs. Deze kunnen daartoe gebruik maken van een van de drie beschikbare systemen. Er is geen regionale eenduidigheid hierin.

De regio geeft de postchefs een duidelijke rol en verantwoordelijkheid in het nemen van maatregelen voor het opheffen van mogelijke paraatheidsproblemen. Zij kunnen indien nodig overleggen met het hoofd Incidentbestrijding. Indien een post buiten dienst moet worden gesteld, meldt de postchef dat bij de meldkamer.

Om de paraatheid voor de langere tijd te blijven garanderen kiest de regio, gelet op de regionale verschillen, voor maatwerk per post. In de regio zijn daarnaast vier jeugdbrandweerkorpsen actief (twee al lang bestaande en twee in een recente uitbreiding) om daarmee te zorgen voor een kweekvijver voor de toekomst.

De regio informeert het bestuur voornamelijk op lokaal niveau over de beschikbaarheid van brandweerpersoneel. Op regionaal niveau blijft de informatie aan het bestuur beperkt tot een aantal genomen maatregelen om paraatheidsproblemen op te heffen.

2

Inleiding

2.1 Inrichting van de repressieve brandweezorg

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: de Inspectie JenV) houdt toezicht op de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland. Een van de kerntaken binnen de brandweezorg betreft de repressieve brandweezorg, het daadwerkelijk optreden bij branden en hulpverleningen. Dit wordt in elke veiligheidsregio uitgevoerd door een (regionale) brandweer. De wijze waarop de veiligheidsregio's de repressieve brandweezorg hebben ingericht dient te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Die bestaat vooral uit de Wet veiligheidsregio's (hierna: de Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (hierna: het Bvr), maar ook uit de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Naast deze formele wetgeving zijn op de inrichting van de repressieve brandweezorg ook branche-afspraken en -normen van toepassing. Dit geheel vormt het kader waaraan moet worden voldaan.

De Inspectie JenV heeft van september 2016 tot en met mei 2017 onderzocht in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan deze wet- en regelgeving. De Inspectie spitst dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

Het plaatsvervangend Hoofd van de Inspectie JenV heeft het regiobeeld besproken met de voorzitter van de veiligheidsregio en de commandant brandweer.

2.2 Opbouw van het regiobeeld

De opbouw van het regiobeeld volgt de drie onderwerpen uit het onderzoek en de daarbij behorende toetspunten uit het toetsingskader (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

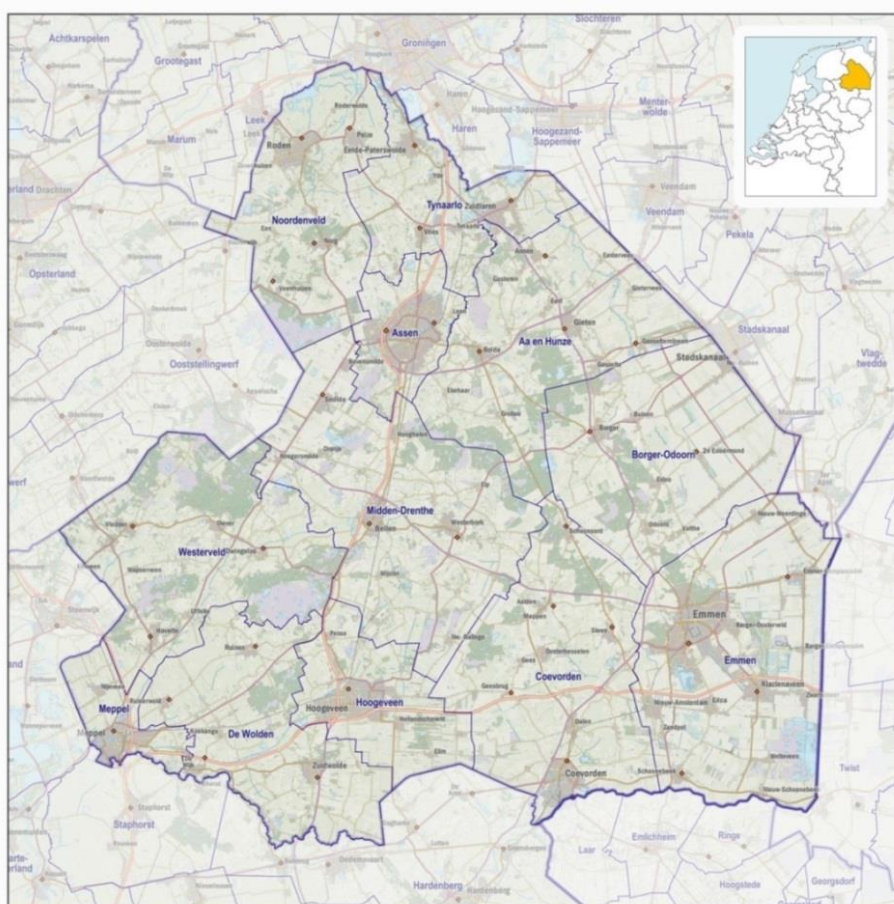
De Inspectie JenV beoordeelt per toetspunt in hoeverre de veiligheidsregio daaraan voldoet of invulling geeft en gebruikt hiervoor de bij het toetspunt beschreven 'norm' als referentie.

Elk hoofdstuk start met een korte inleiding op het onderwerp. Vervolgens geeft de Inspectie per toetspunt de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

2.3 Beschrijving van de brandweer Drenthe

Het verzorgingsgebied van de brandweer Drenthe ziet er als volgt uit:

Afbeelding 1. Kaart van de veiligheidsregio Drenthe met de brandweerposten
(Bron: Jan-Willem van Aalst, www.imergis.nl)

Het verzorgingsgebied

- Oppervlakte:
  - Land: 2.641,09 km²
  - Water: 39,28 km²
- Aantal gemeenten: 12
- Aantal inwoners: 489.000 (CBS 2015)
- Aantal objecten: 258.860, waarvan 210.664 woningen.

Karakter veiligheidsregio

Met een bevolkingsdichtheid van 185 inwoners per km² is Drenthe de meest dunbevolkte regio van Nederland. Verder kenmerkt het gebied zich als een toeristisch attractief gebied met diverse recreatieterreinen.

Regio specifieke risico's

In de gemeente Tynaarlo is de regionale luchthaven Groningen Airport Eelde gevestigd met zijn specifieke risico's. Andere risico's zijn de branden tijdens perioden met langdurige droogte in de vele natuurgebieden van Drenthe. Tot slot brengen de vele bezoekers van grote evenementen en attracties in de zomerperiode extra risico's met zich mee. Het aantal bijzondere risico's in de regio, bijvoorbeeld door bedrijven die vallen onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (hierna: Brzo) is beperkt. Deze bedrijven bevinden zich veelal in de grotere kernen.

In vergelijking met andere delen van Nederland is de repressieve brandweezorg in Drenthe van oudsher (letterlijk) op grotere afstand georganiseerd. De inwoners van kleinere woonkernen en het buitengebied zijn zich hiervan bewust en hiermee vertrouwd. Ook voor veel andere voorzieningen geldt dat deze zich op fysiek grotere afstand bevinden. De brandweezorg is ingericht vanuit een aantal uitruklocaties en het brandweerpersoneel bestaat voor het grootste deel uit vrijwilligers. Een uitzondering hierop is de post Emmen, die met beroepsmedewerkers is bemand.

De brandweer Drenthe

De brandweer Drenthe omvat 36 brandweerposten, waarvan een beroepskazerne en 35 vrijwillige brandweerposten. Bij de brandweer Drenthe zijn ongeveer 700 brandweervrijwilligers en 45 beroepsbrandweermensen in dienst.

3

Beoordeling van de regio

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie JenV de mate waarin de veiligheidsregio Drenthe voldoet aan de toetspunten uit het toetsingskader. Per onderwerp beschrijft de Inspectie de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

3.1 Opkomsttijden

3.1.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de in de regio bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de redvoertuigen. Deze zijn gebaseerd op de tijdnormen uit het Bvr. Het bestuur heeft echter de bevoegdheid daarvan gemotiveerd af te wijken en andere opkomsttijden vast te stellen. In dat geval kijkt de Inspectie JenV in welke mate het bestuur rekening heeft gehouden met het brandrisicoprofiel en of het bestuur dit besluit op een zorgvuldige en ordentelijke wijze heeft genomen.

Vervolgens kijkt de Inspectie JenV naar de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre die overeenkomen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De regio dient te analyseren wat de oorzaak is van de verschillen en in hoeverre dit aanleiding geeft tot aanpassingen.

3.1.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 1

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan

Beoordeling

De regio beschikt over een dekkingsplan dat niet ouder is dan 4 jaar en over een brandrisicoprofiel met daarin de onderscheidene objecten in de regio. Het brandrisicoprofiel maakt deel uit van het dekkingsplan.

Bevindingen

De brandweer Drenthe geeft aan dat reeds in 2005 door de samenwerkende postcommandanten in de regio Drenthe is gekeken naar een gemeenschappelijke kazernevolgordetabel en een materieelspreidingsplan. Beide documenten zijn daarna niet meer gewijzigd. De toen gevonden dekking voor de brandweezorg was logisch en dat vindt de regio nog steeds. Bij de regionalisering in 2013 is deze lijn voortgezet.

De regio beschikt over een dekkingsplan uit 2014. Het brandrisicoprofiel maakt hiervan deel uit. De beleidsvisie 2015-2018 van de regio verwijst naar dit dekkingsplan en de daarin opgenomen vastgelegde opkomsttijden van de brandweer. Ook geeft het de strekking van het dekkingsplan weer, namelijk *"het gaat uit van de 'klant' en wat die kan verwachten van Brandweer Drenthe."*

Het dekkingsplan beschrijft de context waarin de brandweer Drenthe zijn brandweezorgtaak dient uit te oefenen, namelijk een plattelandsregio. Dit houdt in dat de regio opereert in een dunbevolkt gebied. Volgens het dekkingsplan heeft de *"regio te maken met een beperkt aantal bijzondere risico's. De aanwezige BRZO bedrijven bevinden zich veelal in de grotere kernen."* De regio schrijft in het dekkingsplan dat de repressieve brandweezorg in Drenthe van oudsher op grotere afstand is georganiseerd en de bevolking in de kleinere kernen zich hiervan bewust is.

Toetspunt 2

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel

Beoordeling

Het brandrisicoprofiel bevat overzichten van locaties en objecten. Behoudens de BRZO-bedrijven zijn de markante objecten² en de daaraan verbonden risico's niet expliciet zichtbaar gemaakt. De regio monitort de veranderingen in het brandrisicoprofiel.

Bevindingen

Voor het berekenen van de theoretische opkomsttijden maakt de regio gebruik van de CARE-software³. Hiermee zijn voor de ongeveer 260.000 objecten de

² De term 'Markante objecten' is genoemd in de Handreiking van de minister van Veiligheid en Justitie en bevat in elk geval de inrichtingen die onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen vallen en de inrichtingen die gebruiksvergunningplichtig zijn.

³ CARE is een softwareprogramma waarmee aan de hand van de locatie van kazernes, het wegennet en de mogelijke rijnsnelheden per object berekend wordt hoe snel de brandweer ter plaatse kan zijn.

opkomsttijden berekend en zijn de uitkomsten vergeleken met de tijdnormen uit het Besluit veiligheidsregio's (hierna: Bvr). Het programma Care biedt de mogelijkheid om per objectsoort de opkomsttijd te bekijken en te visualiseren. De regio illustreert dit aan de hand van een aantal kaarten van het gebied.

Het brandrisicoprofiel dat deel uitmaakt van het dekkingsplan geeft geen omschrijving van wat de regio verstaat onder markante objecten, noch van de risico's van en opkomsttijden voor deze objecten.

Toetspunt 3

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht (bijvoorbeeld in het dekkingsplan) van de berekende opkomsttijden van basisbrandweereenheden en redvoertuigen voor de objecten en objectsoorten

Beoordeling

Het dekkingsplan bevat overzichten van de situering van brandweerposten en de berekende opkomsttijden van de basisbrandweereenheden. De regio beschikt over deze overzichten voor de gehele regio en per gemeente, zowel grafisch als in matrixen.

Bevindingen

Het dekkingsplan bevat voor alle objecten (met inbegrip van de 'markante objecten') matrixen met de berekende opkomsttijden voor de gehele regio, per brandweerpost en bij interregionale brandweerinzet in bepaalde gebieden van de regio. De matrix toont per objectsoort of de tijdnorm uit het Bvr wordt gehaald, of de berekende opkomsttijd ligt tussen die tijdnorm en 15 minuten, tussen de 15 en 18 minuten of dat de 18 minuten wordt overschreden. De regio geeft dit weer in absolute aantallen en in percentages.

De veiligheidsregio beschikt over een visualisatie waarin de gemeentegrenzen, de brandweerposten en de berekenende opkomsttijden van de basisbrandweereenheden in de regio zijn weergegeven. Hierin is zichtbaar of daarmee de tijdnormen worden behaald of overschreden. De overzichten gaan uit van de brandweerbasisseenheid. In het dekkingsplan en de overzichten zijn geen opkomsttijden voor het redvoertuig vermeld. Deze redvoertuigen staan strategisch opgesteld in Assen, Emmen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel, de steden met de meeste hoogbouw. Tevens zorgt dit voor geografische spreiding en dekking van het platteland .

Toetspunt 4

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de berekende overschrijdingen van de tijdnormen uit het Bvr

Beoordeling

Het bestuur ontvangt overzichten met daarin de berekende overschrijdingen van de Bvr-tijdnormen, zoals een visualisatie en een matrix per gemeente.

Bevindingen

De regio geeft het bestuur in het dekkingsplan inzicht in de berekende opkomsttijden in de regio zijn en ook of daarmee de tijdnormen uit het Bvr worden overschreden. De opkomsttijden per brandweerpost zijn in de vorm van een matrix opgenomen in het dekkingsplan en kunnen ook gevisualiseerd worden aan het bestuur.

Toetspunt 5

Het bestuur besluit gemotiveerd tot acceptatie van de berekende overschrijdingen en/of stelt afwijkende opkomsttijden vast

Beoordeling

De regio accepteert de overschrijdingen van de Bvr-tijdnormen. Daarbij hanteert de regio de Handreiking van de minister om te komen tot een op de regionale situatie toegesneden motivatie daarvan. Op het punt van de markante objecten wijkt de regio af van de Handreiking door deze en hun risico's niet expliciet te benoemen, hoewel deze objecten wel allemaal in beeld zijn bij de regio.

Bevindingen

De regio gaat in het dekkingsplan uit van de tijdnormen uit het Bvr. Daaraan voldoet de brandweer Drenthe in 8% van de gevallen. In 89% van de gevallen bedraagt de berekende opkomsttijd minder dan 15 minuten. In iets meer dan 1% van de objecten kan de brandweer Drenthe niet binnen 18 minuten ter plaatse zijn.

De veiligheidsregio beschouwt de norm voor de opkomsttijden per object als één van de zes factoren die een acceptabel veiligheidsniveau (en bij afwezigheid daarvan het risico) bepalen. De regio noemt deze de BIObiz-factoren, die betrekking hebben op:

- **B**ouwkundige voorzieningen
- **I**nstallatietechnisch voorzieningen
- **O**rganisatorisch maatregelen
- **b**randweerinzet
- **i**nteracties gerelateerd aan de brandbaarheid en hoeveelheid
- **z**elfredzaamheid van de bewoners/gebruikers van het object

Om te prioriteren op welke risico's de veiligheidsregio de eerste aandacht zal richten, onderscheidt de regio de objecten in drie clusters: 'industrie, winkelfunctie en overige gebruiksfunctie', 'wonen' en 'zorg'. Daarnaast maakt de regio per cluster een onderscheid in objecten die binnen 15 minuten bereikt kunnen worden en die waarbij dat niet het geval is. Hierdoor ontstaan totaal 6 groepen van objecten die aan de hand van de BIObiz-factoren zijn bekeken op de gevolgen voor de

taakstelling en op de eventueel te nemen aanvullende maatregelen en de restrisico's. Per groep objecten motiveert de regio daarmee een mogelijke overschrijding van de tijdnorm en de te nemen maatregelen om aan een acceptabel veiligheidsniveau te kunnen voldoen. Op basis hiervan maakt het bestuur de keuze om prioriteit te leggen bij de meest kwetsbare inwoners van Drenthe (clusters 'wonen' en 'zorg') bij het nemen van maatregelen zoals diverse rookmelderprojecten, bewustwordingsgesprekken met zorginstellingen die vallen buiten de opkomstnorm, voorlichting op scholen en instellingen.

Het bestuur stelt vervolgens de feitelijk mogelijke opkomsttijden vast als de opkomsttijden voor de brandweer Drenthe. Het bestuur hanteert hiervoor de volgende argumenten:

- De bevolking is vertrouwd met het huidige niveau van repressieve brandweezorg.
- De verbetering van de repressieve prestaties gaat naar verwachting gepaard met hoge kosten.
- Het verhogen van het aantal vrijwillige posten in de kleine kernen en het buitengebied is kostbaar en wordt door het geringe beschikbare personeelspotentieel aldaar beperkt.
- Het overschakelen op gekazerneerde (beroeps-)bezettingen als alternatief om de opkomsttijden te bekorten is alleen mogelijk tegen zeer hoge kosten.

Het dekkingsplan geeft aan dat de berekenende opkomsttijd bij 3.255 van de 258.860 objecten (1,3%) de 18 minuten overschrijdt. Daarbij brengt de regio in beeld welke aanvullende maatregelen in aanmerking komen om, gelet op het brandrisicoprofiel van deze objecten, op een acceptabel veiligheidsniveau uit te komen.

Toetspunt 6

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur overzicht(en) van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen

Beoordeling

De regio verstrekt het bestuur periodiek, in de vorm van bestuursrapportages, overzichten over de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen om tot een gewenst veiligheidsniveau te komen.

Bevindingen

De regio rapporteert periodiek aan het bestuur, zowel op regionaal als gemeentelijk niveau. In de regionale rapportage geeft de regio onder andere een overzicht van *"de opkomsttijden van de brandweer voor PRIO-1 alarmeringen die hebben geleid tot een inzet van de brandweer."*

De bestuursrapportages kennen geen onderverdeling naar de inzet van de basisbrandweereenheid en het redvoertuig.

Ook de jaarverslagen van de regio vermelden de opkomsttijden van de basisbrandweereenheden. In overzichten in de jaarverslagen over 2015 en 2016

staan de opkomsttijden in percentages weergegeven. Hieruit blijkt dat de opkomsttijden boven de 18 minuten jaarlijks iets afnemen.

Uit de bestuursrapportages en het jaarverslag van 2016 blijkt dat de regio het bestuur informeert over de voortgang van de genomen risicobeperkende maatregelen.

Toetspunt 7

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen

Beoordeling

De regio analyseert de overschrijdingen op basis van een vergelijking tussen de berekende opkomsttijden met de feitelijke opkomsttijden. De regio geeft aan in de analyse vooral te kijken naar het verhaal achter de overschrijdingen. De diepgang en uitkomst van de analyse is onduidelijk.

Bevindingen

De regio geeft aan de feitelijke opkomsttijden te analyseren en daarbij niet de opkomsttijd zelf, maar het verhaal daarachter belangrijk te vinden. Indien de opkomsttijd 15 minuten overschrijdt vraagt de regio aan de postcommandant om uitleg over het verloop van de uitruk en de oorzaak van de overschrijding. Indien de opkomsttijd 18 minuten overschrijdt, meldt de regio dit per inzet aan het bestuur.

De regio streeft naar real-time inzicht van afwijkingen van de berekenende opkomsttijden. In die gevallen krijgt de post direct na de inzet een bericht van de opkomsttijd en aan de aanwezige brandweermensen wordt verzocht om een reden van deze afwijkende tijd. De regio geeft aan deze werkwijze nu al toe te passen bij evaluaties.

Toetspunt 8

Het bestuur besluit over de voorstellen tot verdere verbetering/optimalisering

Beoordeling

De regio is transparant naar het bestuur over de resultaten over de opkomsttijden en de ontwikkelingen daarin. Door het ontbreken van voorstellen aan het bestuur en een aanleiding om dergelijke voorstellen te doen is het niet mogelijk om tot een beoordeling van dit punt te komen.

Bevindingen

De veiligheidsregio Drenthe deelt nieuwe inzichten of beelden over opkomsttijden met de lokale bestuurders. Daarbij zijn de uitgangspunten belangrijk en in mindere mate de details.

De regio informeert het algemeen bestuur van de veiligheidsregio regelmatig, onder meer in themasessies, over bijvoorbeeld het dekkingsplan en de totstandkoming ervan.

De regio neemt het bestuur voornamelijk buiten de vier reguliere vergaderingen per jaar om op informele wijze in de ontwikkelingen mee. Deze ontwikkelingen worden ook benoemd in onder meer de kaderbrief/begroting aan het bestuur.

3.2 Samenstelling van basisbrandweereenheden

3.2.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden. Standaard bestaat deze uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen. Het bestuur heeft de bevoegdheid hiervan af te wijken, mits het bestuur daarvoor een duidelijke reden heeft. Indien wordt afgeweken moet het bestuur rekening houden met twee expliciet in het Bvr omschreven voorwaarden. Deze hebben betrekking op de brandweezorg aan de burger en op de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Bij de beoordeling of aan deze voorwaarden wordt voldaan betreft de Inspectie JenV ook de resultaten van de internet-enquête onder het brandweerpersoneel naar de veiligheidsgevoelens bij de verschillende samenstellingen van basisbrandweereenheden.

Indien een afwijkende samenstelling wordt toegepast is, naast de bepalingen uit het Bvr, ook het landelijk kader Uitruk op Maat (hierna: UoM) van toepassing. De Inspectie JenV beoordeelt of de regio zich houdt aan de bepalingen van deze brancherichtlijn.

Bij de toepassing van een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden dient de regio na enige tijd te evalueren in welke mate het beoogde doel van de toepassing daarvan is bereikt. Hierbij dient de regio ook de voorwaarden die het Bvr verbindt aan de mogelijkheid tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden te betrekken. Uit de evaluatie dient te blijken of er aanleiding bestaat tot aanpassingen.

3.2.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 9

Het bestuur neemt een gemotiveerd besluit over de samenstelling van basisbrandweereenheden indien wordt afgeweken van de standaardsamenstelling

Beoordeling

Het bestuur van de regio heeft besloten tot een proef met een afwijkende voertuigbezetting (een vier- of vijfkoppige bemanning) voor kleinere incidenten met een beperkt risico.

Bevindingen

In de regio Drenthe bestaat de bezetting van een basisbrandweereenheid standaard uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen.

Volgens de regio is de vraag om af te wijken van deze standaardbezetting vanuit de posten zelf ontstaan. Als reden hiervoor vermeldt het jaarverslag 2016: *"Meerdere posten zien 'Uitruk op Maat' als kans om de paraatheid van de post te verbeteren. Hierbij is behoefte aan maatwerk per post. De intentie is om 'Uitruk op Maat' in te zetten op die momenten en op die posten waarop de standaardbemanning van zes*

brandweermensen 'even' niet kan worden geleverd. Het is dus niet de bedoeling dat de standaardbezetting van zes wordt gewijzigd. Het gaat om uitzonderingen."

Met instemming van de ondernemingsraad is de proef voorgelegd aan het bestuur. Dit is op 13 juli 2016 akkoord gegaan met de start van een onderzoeksfase van maximaal twee jaar waarin de regio, samen met de brandweerposten, onderzoek doet naar de mogelijkheden, beperkingen, randvoorwaarden en risico's van UoM. Daarnaast ging het bestuur in het kader van dit onderzoek akkoord met het uitrukken met een vier- of vijfkoppige bemanning naar kleinere incidenten met een beperkt risico (alleen brand-scenario's).

De proef is in november 2016 van start gegaan bij de post Hoogeveen.

Toetspunt 10

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden tast het niveau van brandweezorg aan de burgers niet aan

Beoordeling

Met de condities die de regio rondom de proef met UoM heeft genomen blijft het veiligheidsniveau van de burger onaangetaast. De beschikbare slagkracht van de brandweereenheid blijft gelijk.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft ervoor gekozen om de proef veilig uit te voeren. Hiertoe rukt de post nog steeds uit met een standaardbezetting van zes mensen. Er treden echter slechts vier brandweermensen daadwerkelijk op tenzij de situatie of de veiligheid een andere inzet vereist. Als een brandweerinzet met vier mensen onvoldoende is, kunnen direct de andere twee aanwezige brandweermensen worden ingezet.

De veiligheidsregio geeft aan dat met deze condities in de proef voorkomen wordt dat het veiligheidsniveau van de burger wordt aangetast. Bovendien kan de brandweer op deze manier onder veilige omstandigheden experimenteren. De bedoeling is dat andere posten met de kennis vanuit deze proef aan de slag gaan om procedures en werkwijzen te ontwikkelen.

Toetspunt 11

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel

Beoordeling

Door de onveranderde beschikbaarheid van zes brandweermensen creëert de regio in de proef optimale condities om de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel te waarborgen. Hiermee benadrukt de regio dat het de veiligheid en gezondheid van de brandweermensen belangrijk vindt.

Bevindingen

De veiligheidsregio geeft aan dat bij de ontwikkeling van variabele voertuigbezetting in Drenthe geen afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Om de aandacht voor veiligheid en gezondheid te garanderen zijn onder meer personeelsleden van de afdeling vakbekwaamheid en de ondernemingsraad betrokken bij het projectteam van de proef. Ook is expertise toegevoegd van een arbo- en preventieadviseur. In de eerste fase van de proef, bij de brandweerpost Hoozeveer, wordt in de praktijk gekeken naar de mogelijkheden van het optreden met vier mensen. In het kader hiervan heeft de regio een evaluatieformulier ontworpen om een beeld te krijgen van de veiligheidsaspecten bij een optreden met vier man. De bedoeling is dat in de tweede fase andere posten met de kennis uit de eerste fase aan de slag gaan om procedures en werkwijzen in de praktijk te ontwikkelen.

De regio beschikt over een online arbo-managementsysteem waarmee de risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) is uitgevoerd. De RI&E is uitgevoerd met behulp van de nieuwe 'branche-vragenlijsten' die door Brandweer Nederland zijn ontwikkeld. In deze vragenlijsten is aandacht voor onder meer de opleiding en geoefendheid, de onveiligheidsgevoelens onder brandweerpersoneel en de weerbaarheid daartegen. De uitkomsten van de vragenlijsten zijn vertaald in acties voor het Plan van Aanpak (hierna: PvA).

De Arbodeskundige merkt bij zijn positieve beoordeling van de RI&E, inclusief PvA van 13 juli 2016, op dat de regio op een serieuze wijze aan de slag is gegaan met de RI&E. Het uitvoeren van het PvA is volgens de regio een continu proces en nog niet afgerond.

Agressie en geweld tegen brandweerpersoneel speelt zich in de veiligheidsregio voornamelijk af rondom de jaarwisseling. Wat betreft weerbaarheid van het personeel tegen agressie en geweld wil de veiligheidsregio in gesprek met het personeel tot een normstelling komen. Na het vastleggen van deze norm hebben de posten zelf een keuze in wat ze daarmee willen. Dat kan bijvoorbeeld bestaan uit extra lessen of oefenmateriaal die handelingsperspectieven bieden.

De regio past alleen een afwijkende voertuigbezetting toe in een pilot. Dit heeft effect op de resultaten van de internet-enquête onder het repressief personeel. Slechts drie respondenten gaven aan vooral dienst te doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting. Dit aantal respondenten is zodanig klein dat de resultaten voor deze groep niet afzonderlijk in dit regiobeeld opgenomen zijn.

Toetspunt 12

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de afspraken omtrent het leveren van interregionale bijstand

Beoordeling

De regio doet met de toepassing van een afwijkende voertuigbezetting geen afbreuk aan het kunnen leveren van interregionale bijstand. Met 40 beschikbare tankautospuiten kan de regio hieraan in ruime mate voldoen.

Bevindingen

Aan de afspraak om bij interregionale bijstand altijd een brandweereenheid bestaande uit zes man te leveren, doet de proef over UoM geen afbreuk. De regio heeft volgens het materieelspreidingsplan de beschikking over 40 tankautospuiten die bemand kunnen worden met zes personen (hierna: TS6).

Toetspunt 13

De veiligheidsregio heeft inzicht in de bereikte resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden

Beoordeling

De regio brengt in deze proef per uitruk de resultaten en ervaringen in beeld.

Bevindingen

In de huidige fase vult de post Hoogeveen per inzet een vragenlijst in over het verloop van de inzet, de ervaren (on)mogelijkheden en de veiligheids- en gezondheidsaspecten van de viermansbezetting. Voor zover de uitkomsten daar aanleiding toe geven past men de proef aan.

Toetspunt 14

De veiligheidsregio analyseert de resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering hiervan

Beoordeling

De proef met de toepassing van UoM in Drenthe is nog niet zover dat de regio al een analyse heeft uitgevoerd op de resultaten daarvan. Ook het formuleren van maatregelen tot verbeteringen is nog niet aan de orde. Met het bestuur is afgesproken dat een volgende fase pas gestart mag worden na analyse van de resultaten uit de eerdere fase.

Bevindingen

De veiligheidsregio is van plan om per stap in deze proef de uitkomsten van de vragenlijsten te analyseren en deze te gebruiken voor een volgende stap. Gelet op het stadium waarin het onderzoek zich bevindt, zijn er nog geen algehele analyseresultaten beschikbaar.

Toetspunt 15

Het bestuur besluit over voorstellen tot verbetering/optimalisering

Beoordeling

Gelet op de fase van de proef zijn nog geen voorstellen tot verbetering aan het bestuur voorgelegd.

Bevindingen

Het bestuur heeft bij het besluit tot de proef met UoM bepaald dat het, na afloop van de proef, een expliciet besluit neemt of UoM daadwerkelijk in Drenthe zal worden toegepast.

3.3 Beschikbaarheid brandweerpersoneel

3.3.1 Inleiding

De Inspectie JenV onderzoekt voor dit onderwerp vooral de wijze waarop de veiligheidsregio borgt dat er te allen tijde voldoende brandweermensen beschikbaar zijn om uit te kunnen rukken als dat nodig is. Vooral waar sprake is van huis opkomende vrijwilligers blijkt dat problemen op te kunnen leveren.

Waar het vroeger voldoende was om een groot aantal brandweermensen te alarmeren in geval van brand en er dan ook altijd voldoende opkwamen naar de post, is dat de laatste jaren onder druk komen staan. Dit brengt de noodzaak met zich mee dat de veiligheidsregio inzicht moet hebben in het aantal beschikbare brandweerlieden, zowel in actuele omstandigheden als in de ontwikkelingen daarin op langere termijn.

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op deze toetspunten.

3.3.2 Bevindingen op de toetspunten

Toetspunt 16

De veiligheidsregio heeft inzicht in de beschikbare medewerkers op korte en lange termijn

Bevindingen

De brandweer Drenthe hanteert het uitgangspunt dat zes brandweermensen met een tankautospuut uitrukken. De postchef is verantwoordelijk voor een voldoende beschikbaarheid van brandweermensen op zijn post. De postchef zorgt er voor dat hij inzicht heeft in de actuele beschikbaarheid van de medewerkers. Daartoe kan hij/zij gebruik maken van drie systemen binnen de veiligheidsregio, namelijk:

1. Brandweerrooster⁴
2. WIIB⁵ - een app op de telefoon waarin de vrijwilliger kan registreren wanneer hij/zij beschikbaar is
3. Precom-pager⁶. Deze is inmiddels in een groot deel van de regio in gebruik. Dit systeem biedt veel mogelijkheden voor de toekomst.

⁴ Dit is een app met een planning- en roostersysteem voor de brandweer.

⁵ 'Wie is inzetbaar brandweer': paraatheidssysteem dat direct inzichtelijk maakt of de voertuigbezetting op orde is.

⁶ Dit is een alarmontvanger die de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Regio's maken wisselend gebruik van deze mogelijkheden.

Deze systemen zijn niet regiobreed ingevoerd. Het is de keuze van de post om een systeem te gebruiken. De regio faciliteert de posten hierin.

De veiligheidsregio Drenthe geeft aan dat het in meerjarig perspectief lastig is om de beschikbaarheid van brandweerpersoneel op peil te houden. De regio hanteert voor een post tussen de 16 en 18 vrijwilligers als richtlijn, maar dat is geen absolute doelstelling. Immers, de posten zijn niet onderling vergelijkbaar qua samenstelling van vrijwilligers. De regio ziet dat in sommige dorpen al veel mensen direct betrokken zijn bij het in stand houden van de brandweerposten. Andere posten hebben met name in de dagsituatie problemen met de paraatheid. Dit speelt vooral in de zogenaamde 'slaapsteden'. Een aanmerkelijk deel van de vrijwilligers is daar overdag buiten het verzorgingsgebied van de eigen post aan het werk en dan niet beschikbaar.

Toetspunt 17

De veiligheidsregio neemt maatregelen bij (dreigende) acute problemen in de beschikbaarheid van personeel

Bevindingen

De postchef is verantwoordelijk om maatregelen te nemen bij problemen in de beschikbaarheid van voldoende brandweermensen. Doel daarbij is dat hij/zij maatregelen neemt om te zorgen dat de eenheid kan uitrukken. In de praktijk betekent dit dat de postchef, al dan niet in overleg met het Hoofd incidentbestrijding, zoekt naar oplossingen om het probleem op te heffen. Een van de mogelijkheden is dan een dubbele alarmering (vanuit meer kazernes wordt uitgerukt naar het betreffende adres). De regio onderkent dat dit soms betekent dat het langer duurt voordat er voldoende slagkracht ter plaatse is. Een andere mogelijkheid die de regio benut is het op de (onderbezette) post laten werken van een brandweerman die normaal gesproken op het regiokantoor werkzaam is (bij voorzienbare problemen). Ook maakt de regio gebruik van 'opstappers'. Deze vrijwilligers stappen in geval van een inzet (en afhankelijk van het moment op de dag) op bij een andere post. De regio heeft ook opstappers vanuit andere regio's.

Mocht het de postchef niet lukken het paraatheidsprobleem op te heffen, dan meldt hij de post buiten dienst bij de meldkamer. Die alarmeert bij een melding direct een andere post.

Toetspunt 18

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid gedurende langere tijd om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering daarvan

Bevindingen

Naast de analyse door de postchef wordt ook op regionaal niveau de paraatheid continue geanalyseerd. De knelpunten die daaruit naar voren komen worden regelmatig doorgesproken met de lokale post en/of postchef. Afhankelijk van de achterliggende oorzaken neemt de veiligheidsregio lokaal of regionaal maatregelen om de knelpunten op te lossen. Maatregelen die de regio hierbij onder andere heeft genomen zijn het gebruik van slimme pagers en de proef UoM.

De veiligheidsregio probeert voor het paraat houden van de brandweer in meerjarig perspectief het maximale te halen uit werving en selectie. Hierbij gaat de regio uit van maatwerk voor de betreffende plaats(en). De regio onderkent dat het in een aantal dorpen en gebieden weinig zin meer heeft om een advertentie te plaatsen of op een markt te gaan staan, omdat iedereen in het verleden al bereikt is.

Om voor de langere termijn een kweekvijver te krijgen zet de regio in op jeugdbrandweer. In Drenthe zijn er momenteel jeugdbrandweerkorpsen in de gemeenten Assen, Coevorden en Hoogeveen en Meppel.

Toetspunt 19

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de feitelijke beschikbaarheid van het personeel gedurende het jaar en de genomen maatregelen bij problemen daarin

Bevindingen

De regio rapporteert vier keer per jaar aan de individuele burgemeesters over de prestaties van de brandweerpost(en) in de gemeente. De burgemeesters in Drenthe willen een rol spelen naar de mensen die zich als vrijwilliger (willen gaan) inzetten voor de lokale gemeenschap. De regio profiteert ervan als de burgemeester betrokken is bij de brandweer en zich onder andere inzet om vrijwilligers te werven.

Het regionale jaarverslag maakt geen melding van de beschikbaarheid van brandweerpersoneel op de korte en lange termijn. Wel staan de in gang gezette acties om via UoM de paraatheid van de post te verbeteren en de uitrol van de Precom-pagers in het jaarverslag.

I

Bijlage Enquête brandweerpersoneel

Het repressief optreden van de brandweer bevat per definitie een bepaalde mate van onveiligheid. Het is aan de werkgevers, de veiligheidsregio's, om de veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk te beperken en het brandweerpersoneel adequaat te informeren en voor te bereiden op onveilige situaties in het werk door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Dit is een algemene verplichting vanuit de Arbeidsomstandighedenwet.

Indien een veiligheidsregio wil besluiten tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden, mag zij daarbij geen afbreuk doen aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Dit is als nadrukkelijke voorwaarde opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's. Deels kan dit worden bereikt door middel van objectief te beoordelen acties, zoals een deugdelijke risico-inventarisatie en -evaluatie en maatregelen om de geconstateerde risico's te beperken. Echter, ook de veiligheidsgevoelens van deze mensen spelen hierin een belangrijke rol. Om daarop zicht te krijgen heeft de Inspectie JenV een internet-enquête uitgezet onder het gehele brandweerpersoneel in alle veiligheidsregio's dat dienst doet op een basisbrandweereenheid. Niet alleen onder de brandweermensen die daadwerkelijk dienst doen op een afwijkend samengestelde basisbrandweereenheid, maar ook onder hen die daarmee (nog) geen ervaring hebben.

De vragen in de internet-enquête hebben betrekking op:

- Algemene gegevens, zoals leeftijd en dienstjaren en of de respondent beroepsmatig of als vrijwilliger aan de brandweer verbonden is.
- De soort voertuigen waarmee de respondent uitrukt (TS6, TS4, TS2/SIV).
- Of de respondent een speciale opleiding of oefening heeft genoten als hij/zij uitrukt met een ander voertuig dan de TS6 en hoe deze die opleiding en oefening waardeert.
- Of de respondent zich in het algemeen veilig voelt bij zijn/haar repressieve werkzaamheden.
- Of de respondent zich wel eens onveilig heeft gevoeld, of hij/zij dat gemeld heeft en wat er met die melding is gedaan.
- Een aantal stellingen over de veiligheid bij repressief optreden.

De Inspectie JenV analyseert een aantal van de gevraagde gegevens op regionaal niveau en andere gegevens op landelijk niveau. De gegevens die beïnvloed worden door specifieke regionale omstandigheden (door de wijze van organiseren van de repressieve organisatie) zijn in dit regiobeeld weergegeven.

Algemene gegevens

- De enquête is uitgezet onder 700 medewerkers.
- 240 medewerkers hebben de enquête ingevuld, dit is een respons van 34%.
- 237 (99%) van de respondenten doen vooral dienst op een TS6.
- 3 (1%) van de respondenten doen vooral dienst op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting (TSFlex). Dit aantal respondenten is zodanig klein dat zij niet als afzonderlijke groep behandeld worden.
- 220 (69%) van de respondenten zijn vrijwilliger en 20 (8%) zijn beroeps.

Opleiding en oefening voor het optreden met een afwijkende voertuigbezetting

Aangezien de regio alleen een pilot met afwijkende voertuigbezetting uitvoert in Hogeveen hebben slechts 3 personen aangegeven vooral dienst te doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting. Dit aantal is zodanig klein dat voor deze regio dit onderdeel van de enquête buiten beschouwing wordt gelaten.

Vinden de respondenten optreden met een afwijkende voertuigbezetting onveiliger dan met een TS6?

- 45 (19%) van de 240 respondenten geven aan dat zij het optreden met minder dan 6 personen niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 137 (57%) respondenten geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 58 (24%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Veiligheid heeft de hoogste prioriteit binnen onze organisatie

- 222 (93%) van de medewerkers zijn het eens met deze stelling.

II

Bijlage Afkorting

Afkorting

Brzo
Bvr
Inspectie JenV
OR
PvA
RI&E
SIV
TS
UoM
VB
Wvr

Betekenis

Besluit risico's zware ongevallen
Besluit veiligheidsregio's
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ondernemingsraad
Plan van Aanpak
Risico-inventarisatie en -evaluatie
Snel interventievoertuig
Tankautospuut
Uitruk op Maat
Veiligheidsberaad
Wet veiligheidsregio's

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectievenj.nl

November 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*